

AZEZĂRI PREFEUDALE ȘI FEUDALE TIMPURI, DESCOPERITE PE VALEA MOSTIȘTEI

DONE ȘERBĂNESCU și GEORGE TROHANI

Valea Mostiștei, situată în partea de est a județului Ilfov, străbătută de riul cu același nume, cu o lungime de 92 km, este o zonă fertilă care a oferit din cele mai vechi timpuri condiții optime de viață comunităților omenești¹. Mostiștea, cel mai mare bazin hidrografic din Cîmpia Română (1390 km p)², are un curs lin, în zilele noastre fiind transformată în întregime în iazuri (circa 150). Pe dreapta Mostiștei se întinde un cîmp înalt și neted foarte asemănător Bărăganului (Cîmpul Ciornulesei sau Bărăganul Mostiștei), care se termină în terase largi spre Dunăre, iar către nord este fragmentat de văi afluate Mostiștei și Dimboviței. Pe stînga Mostiștei se află o cîmpie fragmentată în rețea de văi, cu sau fără iazuri, mai bine populată³, ce face trecerea spre Bărăganul propriu-zis.

Străbătînd ținutul de la nord la sud, această vale a fost în permanență un coridor de legătură între Carpați și artera de circulație a Dunării. Întreaga vale se revarsă în Iezerul Mostiștea, un mare liman fluvial cu o suprafață de 23,64 km p.⁴, creat în cea mai mare parte de apele de inundație din Dunăre.

În vara anului 1972 s-a început amenajarea pentru irigații a perimetrului Mostiștea, lucrare prevăzută în programul național de extindere a suprafețelor irigate din țara noastră. Lucrările de construcție au afectat unele obiective arheologice, în special cu prilejul construirii canalelor de aducțiune ale sistemelor de irigație de la Sultana⁵ și Făurei⁶.

Pentru salvarea obiectivelor arheologice situate pe Valea Mostiștei, în primăvara anului 1971 s-au început cercetări de teren, identificîndu-se pînă în prezent 126 puncte arheologice ce vor fi afectate de lucrările de construire a celor 10 sisteme parțiale de irigație sau vor fi inundate prin crearea lacurilor de acumulare Iezerul Mostiștea, Frăsinet și Preasna. Văile afluate Mostiștei: Colceag, Belciugatele, Vinăta, Corița și Argova nu au fost încă cercetate în întregime. În anii 1973 și 1974 un colectiv format din arheologi de la Institutul de Arheologie, Muzeul Național de istorie și Muzeul de arheologie din Oltenița au executat săpături de salvare pe Valea Mostiștei la Minăstirea, Coconi, Sultana și Valea Argovei.

¹ I. Ujvari, *Geografia apelor României*, București, 1972, p. 464.

² Petre Găstescu, *Lacurile din România*, București, 1971, p. 242.

³ Vintilă Mihăilescu, *Dealurile și cîmpiile României*, București, 1966, p. 302.

⁴ P. Găstescu, I. Iordan, *Județul Ilfov*, București, 1970, p. 40.

⁵ Cu prilejul construirii Sistemului de irigație de la Sultana au fost distruse o așezare Bolan, două movile cu înmormîntări din epoca bronzului, parțial o așezare din sec. al IV-lea e.n. și o necropolă de tip Sintana-Cerneahov.

⁶ La Făurei a fost distrusă o necropolă sarmatică — informație de la Niță Angelescu. Muzeul din Călărași, pentru care-i mulțumim.

Vestigiile arheologice de pe Valea Mostiștei, în mod deosebit cele de pe Iezerul Mostiștea, au atras de mult atenția arheologilor, care au efectuat cercetări de suprafață⁷ sau săpături sistematice la Minăstirea⁸, Coconi⁹, Sultana¹⁰, Ulmu¹¹, Dorobanțu¹², Gurbănești¹³, Măgureni¹⁴, Măriuța¹⁵, Ileana Podari¹⁶, Lupșanu¹⁷.

Așezările prefeudale și feudale timpurii descoperite cu prilejul cercetărilor arheologice de suprafață, efectuate între anii 1970—1974 sau cercetate cu prilejul sondajelor efectuate de semnatarul acestui articol, le vom prezenta mai jos (fig. 1).

Pe malul lacului Mostiștea au fost identificate, pînă în prezent, așezări în următoarele puncte :

1. Minăstirea, în incinta I.A.S.-ului, în baltă, aproape de ferma avicolă, pe un grind, se află o așezare aparținînd culturii Dridu ce suprapune una din sec. al IV-lea e.n.

2. În comuna Minăstirea, pe malul lacului, în vara anului 1974 s-au efectuat mai multe sondaje, rezultînd material arheologic, care atestă existența unei întinse așezări aparținînd culturii Sintana-Cerneahov, precum și uneia Dridu.

3. Sultana. La 300 m est de sistemul de irigație de la Sultana, în punctul numit Șuvița Oii, pe partea de nord-vest a șuviței s-au adunat numeroase fragmente ceramice aparținînd culturii Dridu — unele ornamentate cu roțița. Așezarea aparținînd sec. al IV-lea e.n. se întindea și pe locul unde a fost construit sistemul de irigație de la Sultana.

4. Pe terasa înaltă, în imediata apropiere a așezării neolitice de la Malul Roșu-Sultana se găsesc numeroase fragmente ceramice aparținînd culturii Sintana-Cerneahov și urme de chirpic în arătură.

5. În satul Sultana, la punctul Ghețarie sau Valea lui Malciu, în primăvara anului 1973, în urma scăderii nivelului apei lacului, au fost adunate de pe plajă fragmente ceramice din epoci diferite. Cîteva aparțin sec. al IV-lea e.n., două fragmente ceramice indică o locuire sporadică în sec. VI—VII e.n., iar numeroase fragmente ceramice, vetre și bordeie, care se vedeau în profilul rupt de apă, indică o întinsă așezare aparținînd culturii Dridu.

6. Între Sultana și Odaia, la Valea Sirbilor, se află o așezare aparținînd culturii Dridu, distrusă aproape în întregime de gropile de scos lut.

7. Între satele Sultana și Curătești, la Valea Orbului, de pe plajă au fost adunate mai multe fragmente ceramice aparținînd culturii Dridu.

8. La 500 m est de satul Curătești, la Valea Curăteștiului, se află o așezare aparținînd culturii Sintana-Cerneahov, suprapusă de o așezare aparținînd culturii Dridu. În profilul gropilor de scos lut se disting foarte bine contururile unor locuințe de suprafață din sec. al IV-lea.

9. La 500 m nord de satul Curătești, pe terasa înaltă, se găsește o întinsă așezare aparținînd culturii Dridu.

⁷ Radu Vlădescu-Vulpe, BCMI, XVII, 1924, fasc. 40, p. 80—84.

⁸ Gh. Ștefan, „Dacia”, II, 1925, p. 388—399.

⁹ Radu Vlădescu-Vulpe, BCMI, XVII, 1924, fasc. 39, p. 46—48 ; N. Constantinescu, *Un sat din Cîmpia Română din epoca lui Mircea cel Bătrîn — Coconi, București, 1972.*

¹⁰ I. Andrieșescu, BCMI, XIX, 1926, fasc. 50, p. 170—185 ; XXII, 1929, fasc. 60, p. 71—87 ; XXII, 1929, fasc. 62, p. 165—171.

¹¹ Sebastian Morintz și Niță Angelescu, SCIV, 21, 3, 1970, p. 385—388.

¹² Niță Angelescu, SCIV, 14, 2, 1963, p. 437—440.

¹³ Dinu V. Rosetti, *Materiale*, VI, 1959, p. 791—816.

¹⁴ *Ibidem.*

¹⁵ Cercetări Eugen Comșa. Punctul a fost revăzut de către autorii prezentului articol în 1970 și 1974.

¹⁶ Vlad Zirra, *Materiale*, V, 1959, p. 501—509.

¹⁷ Vezi nota 11.

10. La intrarea în satul Tăriceni, pe terasa joasă, pe malul apei, pe lângă alte materiale arheologice au fost adunate și fragmente ceramice aparținând culturii Sîntana-Cerneahov și Dridu.

11. La marginea de sud-est a comunei Frăsinet, lângă podul de lemn, se află o așezare Sîntana-Cerneahov.

12. Pe malul stîng al lacului, la Piscul Făurei, în repetate rînduri s-au adunat, de pe plajă, fragmente ceramice, unele mai vechi, altele mai noi. În malul rupt de ape se observă urme de gropi menajere, bordeie și vetre. Din materialul recoltat distingem mai multe fragmente aparținând culturii Sîntana-Cerneahov și un fragment ceramic databil în sec. VI—VII e.n.

13. Ulmu — în apropierea așezării din epoca bronzului de la punctul Caraman, se găsesc fragmente ceramice aparținând culturii Dridu.

14. La marginea de nord a satului Boșneagu, spre Ulmu, în dreptul stațiilor de irigație se găsește o așezare Dridu. Locuitorii menționează că cu prilejul săpării șanțurilor pentru conductele de irigație ar fi fost descoperite și morminte cu oale.

La nord de comuna Frăsinet riul Mostiștea formează balta Frăsinet. Atît pe malul ei cît și mai la nord s-au descoperit urme arheologice în următoarele puncte :

15. Pe malul drept al apei, la 3 km nord de comuna Frăsinet, de pe un ostrov cu o suprafață de mai multe hectare s-au adunat fragmente ceramice aparținând culturii Sîntana-Cerneahov și Dridu.

16. În partea de sud a satului Ostrov se găsește un bot de terasă. Pe panta de sud a acestuia se află o așezare din sec. al IV-lea e.n. suprapusă de o așezare Dridu.

17. La marginea de nord a satului Ostrov, de pe un bot de terasă s-au adunat fragmente ceramice aparținând culturii Dridu.

18. Lunca. La marginea de sud a satului, în balta Frăsinet, se află un ostrov cu o suprafață de mai multe hectare. Din partea de nord a ostrovului s-au adunat fragmente ceramice aparținând culturii Dridu, acestea aparținîndu-i probabil și un fragment de brătară din sticlă albastră.

19. Valea Argovei. În partea de nord a comunei, în dreptul curții locuitorului Păduraru Nicolae, au fost adunate mai multe fragmente ceramice aparținînd culturii Sîntana-Cerneahov.

20. De pe terasa dintre comuna Valea Argovei și satul Vlădiceasca s-au adunat fragmente ceramice aparținînd culturii Sîntana.

21. La 600 m sud de satul Vlădiceasca se află un ostrov cu suprafața de 6 ha. Pe lângă numeroase materiale arheologice din epoci mai vechi se găsesc aici și materiale ce aparțin culturilor Sîntana-Cerneahov și Dridu.

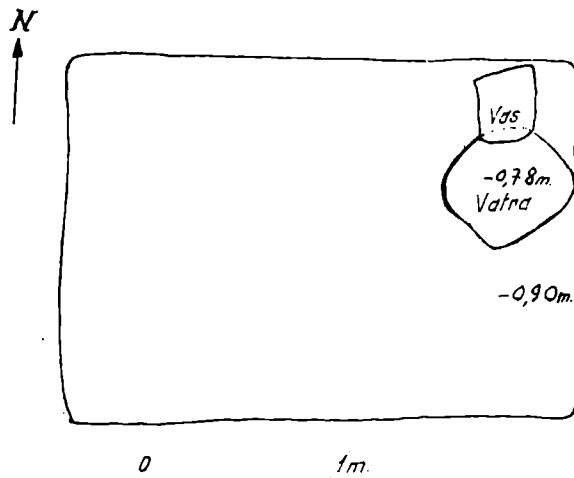

Fig. 2 — Planul unei locuințe din sec. al IV-lea e.n. descoperită la Mînăstirea (2).

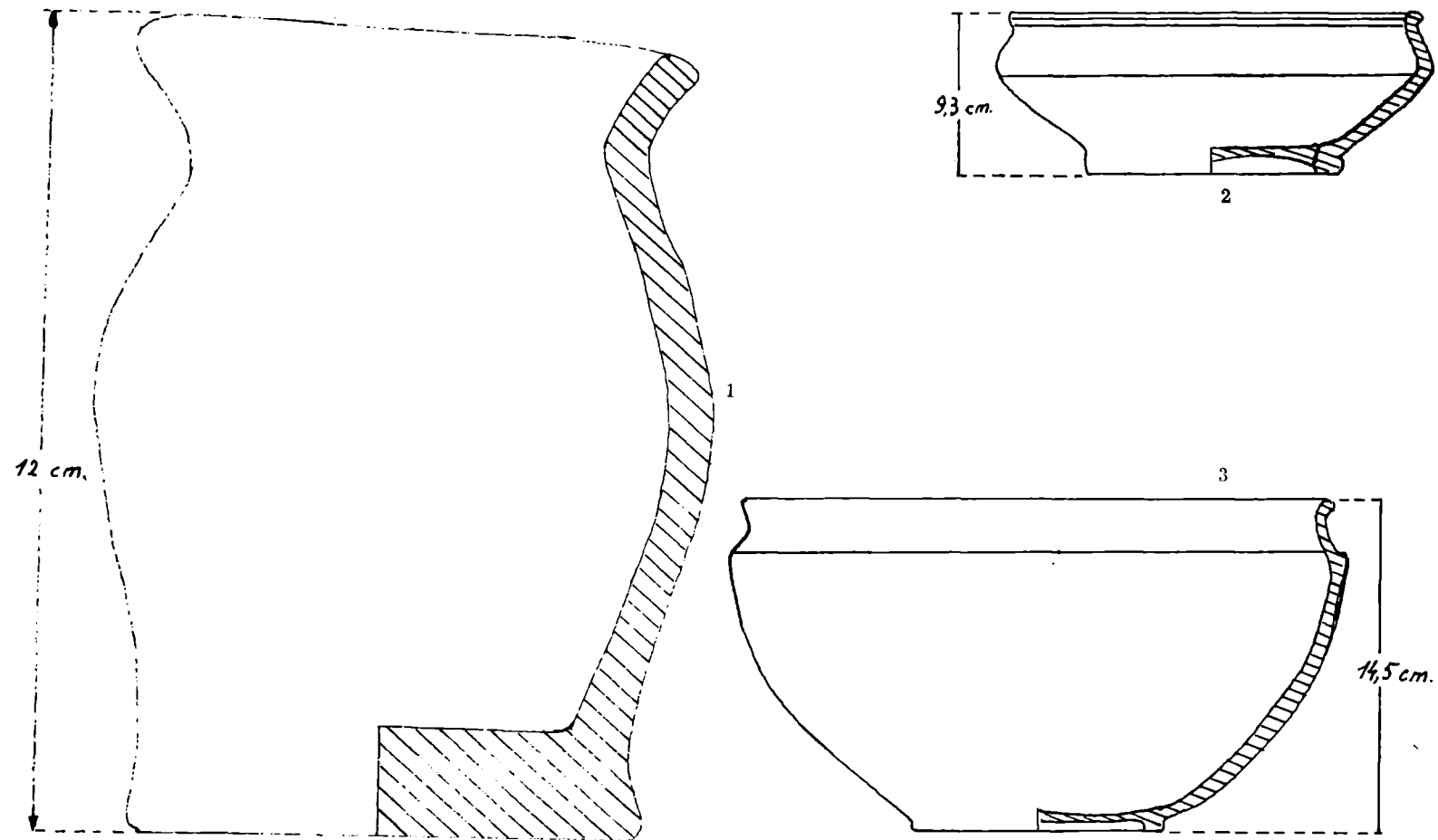

Fig. 3 — Vase din sec. al IV-lea e.n. descoperite la Mînăstirea (2) : 1. vas borcan lucrat cu mîna ; 2—3. castroane lucrate la roată

22. Vis-a-vis de ostrov se află un pisc, care se ridică cu 4—6 m deasupra nivelului apei. Aici se află o întinsă așezare din sec. al IV-lea e.n.

23. Pe teritoriul satului Dănești, de pe un pisc situat pe malul lacului s-au adunat fragmente ceramice din sec. al IV-lea și din sec. VIII—X e.n.

24. Pe panta de sud a botului de terasă situat în dreptul satului Dănești se găsesc urmele unei așezări din sec. al IV-lea e.n.

La nord de lacul Frâsinet se întind apele lacului Siliștea, în jurul căruia s-au descoperit așezări în următoarele puncte :

25. Imediat la marginea de nord a satului Lunca, de pe o suprafață de 4 ha, s-au adunat fragmente ceramice aparținând culturii Dridu.

26. La circa 700 m nord de satul Lunca, pe o terasă joasă, în imediata apropiere a apei se găsesc urme de locuire din perioada feudală timpurie.

27. La circa 2,5 km nord de satul Lunca, pe terasă joasă, se găsesc urmele arheologice ale unei așezări din sec. al IV-lea e.n. suprapusă de o așezare aparținând culturii Dridu.

28. La marginea de sud-est a satului Siliștea, de pe o terasă foarte joasă, s-au adunat fragmente ceramice aparținând culturii Dridu.

29. La ieșirea din sat, alături de drumul care merge spre Valea Argovei se găsesc fragmente ceramice aparținând culturii Dridu.

30. La sud de Valea Presnei, de pe o șuviță, s-au adunat fragmente ceramice din perioada feudalismului timpuriu.

31. La sud de comuna Gurbănești și la sud de rezervorul de apă se găsește o așezare din sec. al IV-lea e.n.

32. Pe malul stîng al Mostiștei, între Gurbănești și Coțofanca, pe un ostrov, în dreptul grajdurilor C.A.P.-ului, se găsește o așezare Dridu.

33. La nord de comuna Gurbănești, pe malul drept al Mostiștei, pe un ostrov de 35 ha plantat cu vită de vie, se găsește o așezare de tip Sîntana-Cerneahov.

34. Pe malul drept al Mostiștei, la 1 km sud de satul Preasna, pe un ostrov, se găsește o așezare din sec. al IV-lea e.n.

35. La marginea de sud a satului Codreni, în imediata apropiere a schitului Codreni, se află o așezare Sîntana-Cerneahov suprapusă de una Dridu.

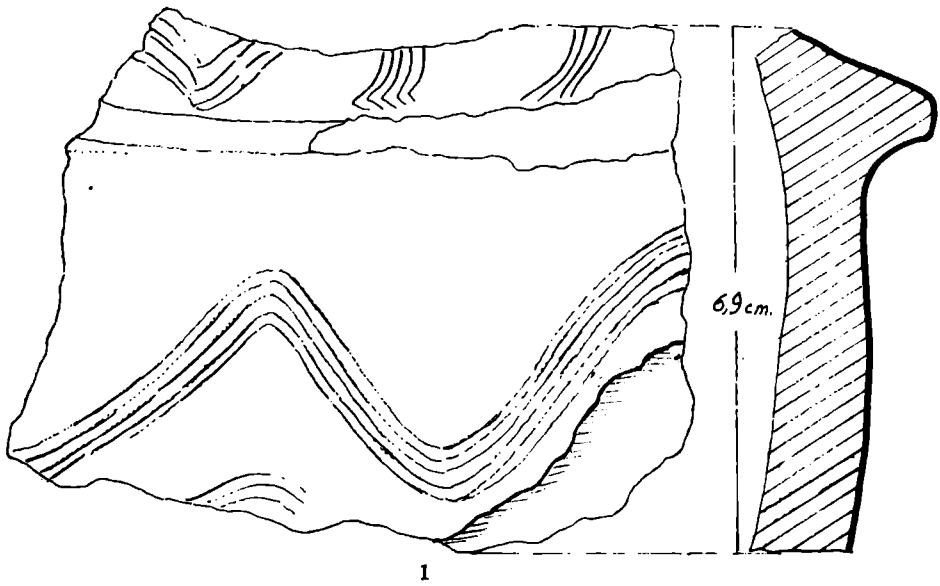
36. Pe ostrovul care se găsește în stînga drumului ce merge de la Codreni la Preasna, în dreptul satului Codreni, se găsesc urme arheologice aparținând culturii Dridu.

37. La marginea de sud a comunei Sărulești, pe o terasă joasă, ușor înclinată spre cotul râului Mostiștea, se află o întinsă așezare ce datează din sec. al IV-lea e.n.

38. La 1 km sud de satul Polcești, pe malul drept al Mostiștei, pe o terasă joasă, în imediata apropiere a cotului ce-l face râul Mostiștea venind dinspre Polcești, se află o așezare din sec. al IV-lea e.n., ce se întinde de-a lungul malului pe o distanță de circa 700 m.

39. Imediat la marginea de nord a satului Șeinouiu, pe malul drept al Mostiștei, pe un bot de terasă, se găsește o așezare din sec. al IV-lea.

40. La sud de comuna Tămădăul Mare, pe malul stîng al Mostiștei, de pe o lungime de 2 km, pînă în dreptul satului Plumbuita, s-au adunat fragmente ceramice aparținând culturii Dridu.

2

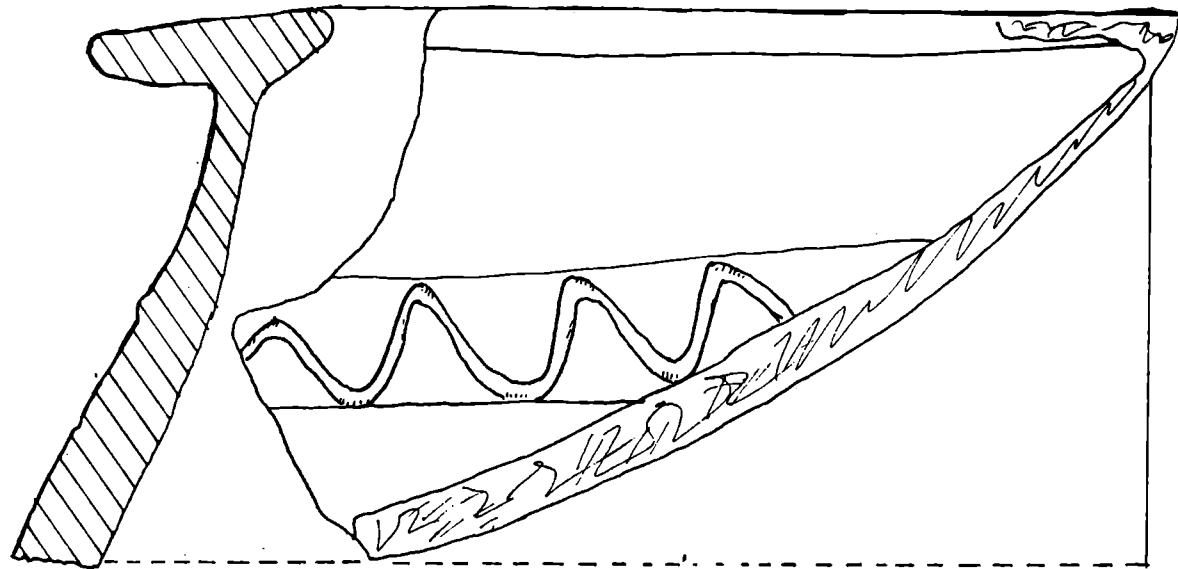

Fig. 4 — Fragmente din vase mari de provizii din sec. al IV-lea e.n. : 1. Hagiești (58); 2. Mănăstirea (2).

În cele ce urmează trecem la prezentarea punctelor situate la nord de șoseaua București-Călărași :

41. Pe malul drept al Mostiștei, la 500 m nord de șosea se află o așezare aparținând sec. al IV-lea e.n.

42. Pe malul stîng al Mostiștei, la 700 m nord de Tămădăul Mare, în vie, se află numeroase fragmente ceramice aparținând culturilor Sintana-Cerneahov și Dridu.

43. Tot pe malul stîng al Mostiștei, la marginea de sud a satului Dirvari se află o așezare aparținând culturii Dridu.

44. Pe malul drept al râului Mostiștea, pe terasa de confluență a văii Belciugatele cu Mostiștea se află o așezare de tip Dridu.

45. La sud de așezarea precedentă, pe malul stîng al râului Belciugatele, vis-a-vis de marginea de nord a comunei Fundulea, se află o întinsă așezare din sec. al IV-lea e.n.

46. La 1 km nord de satul Boanca, pe terasa joasă, se găsesc urmele arheologice ale unei așezări de tip Sintana-Cerneahov.

47. La 2 km sud de satul Gostilele, pe malul stîng al Mostiștei, se găsește o așezare Dridu.

48. La marginea de sud a satului Gostilele, pe malul stîng al Mostiștei, se află ostrovul Berechet, pe care se găsește o așezare din sec. al IV-lea e.n. suprapusă de o așezare aparținând culturii Dridu.

49. La 2 km sud de satul Măriuța, pe malul stîng al Mostiștei, lângă confluența unei văi, se găsește o așezare de tip Sintana.

50. La 1 km sud de satul Măriuța, pe malul stîng al Mostiștei, se află urmele unei așezări din sec. al IV-lea e.n. suprapusă de una Dridu.

51. La sud-vest de satul Măriuța, în cotul râului Mostiștea, se află un ostrov. În partea de sud a acestuia se găsește o așezare de tip Sintana-Cerneahov.

52. În sud de satul Mataraua, pe malul stîng al Mostiștei, se află o întinsă așezare aparținând culturii Dridu.

53. Imediat la nord de satul Mataraua, pe malul stîng al Mostiștei, se află urme sporadice din sec. al IV-lea e.n. și o întinsă așezare aparținând culturii Dridu.

54. La est de satul Mataraua se găsesc urme arheologice din sec. al IV-lea e.n. și cîteva fragmente ceramice aparținând culturii Dridu.

55. La nord de satul Mataraua, pe malul drept al Mostiștei, înainte de a ajunge la drumul ce traversează Mostiștea și intră în sat se găsesc materiale arheologice aparținând culturii Dridu.

56. La 800 m sud de satul Hagiești, pe malul drept al Mostiștei, se găsește o așezare aparținând culturii Dridu.

57. La marginea de sud a satului Hagiești, în vie, se află fragmente ceramice ce datează din sec. al IV-lea e.n.

58. Pe malul stîng al Mostiștei, vis-a-vis de satul Hagiești, se află o așezare Sintana-Cerneahov suprapusă de una Dridu.

59. Între satele Lilieci și Hagiești, pe malul drept al Mostiștei, în dreptul „Văii Adînci“, la sud de pod se găsește o așezare ce datează din sec. al IV-lea e.n.

60. În partea de nord a Văii Adînci se află o livadă în cuprinsul căreia se găsește o așezare din sec. al IV-lea e.n., suprapusă de o așezare aparținând culturii Dridu.

61. Pe malul stîng al Mostiștei, la 500 m sud de Cătrunești, se află o așezare din sec. al IV-lea e.n., suprapusă de una Dridu.

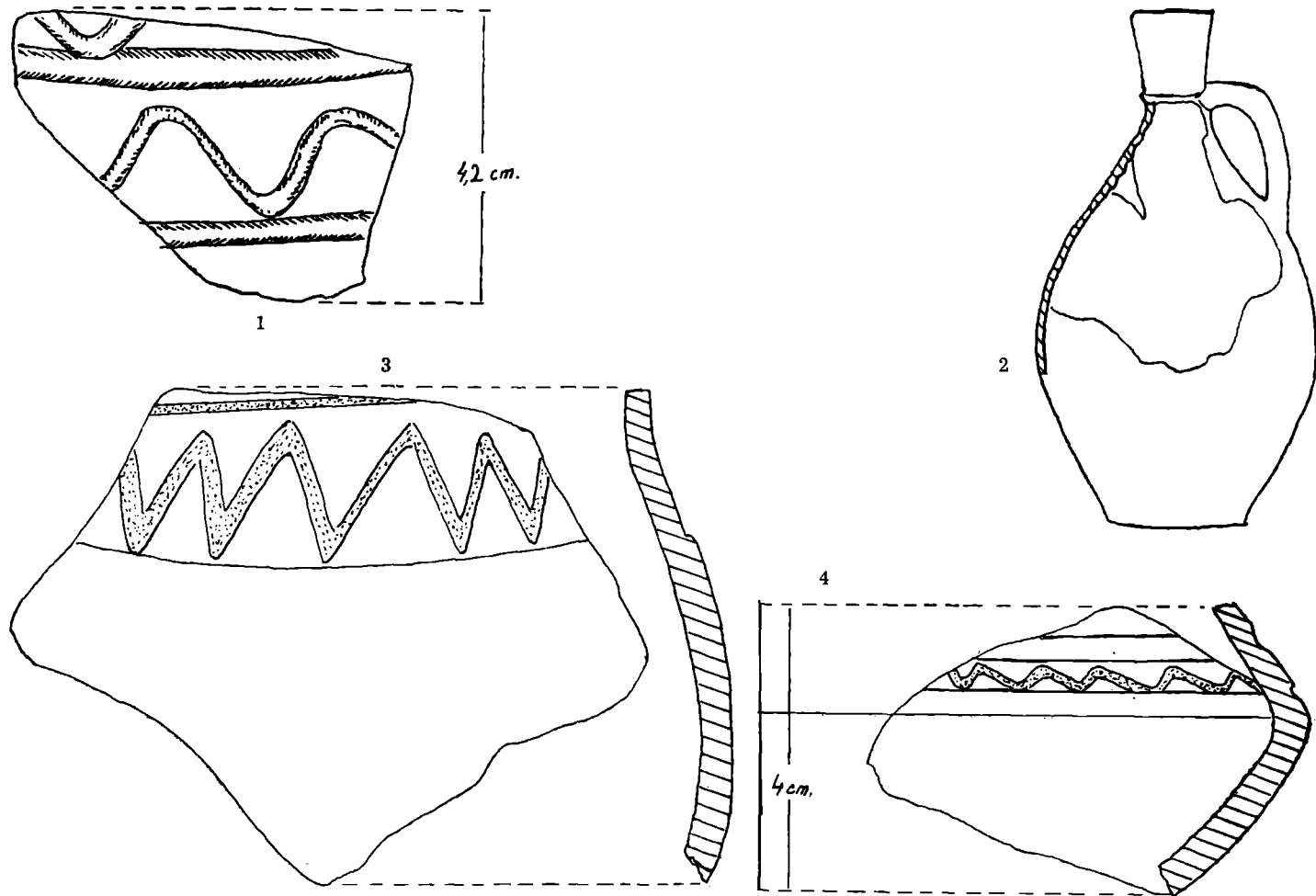

Fig. 5 — Ceramică din sec. al IV-lea e.n. descoperită la Mînăstirea (2) : 1. fragment de vas cu decor incizat ; 2. ulcior din pastă fină de culoare roșie ; 3—4. fragmente de vase cu decor lustruit.

62. Între comuna Sinești și satul Cătrunești, pe malul stîng al Mostiștei, într-o livadă se află o așezare aparținînd culturii Dridu.

63. În comuna Sinești, lîngă podul de pe șoseaua București-Urziceni, pe malul stîng al Mostiștei se află o așezare Sîntana-Cerneahov suprapusă de una Dridu.

64. Lilieci — chiar în marginea de est a satului, pe malul drept al Mostiștei, se găsește o așezare Dridu.

În continuare trecem la prezentarea punctelor situate la nord-vest de șoseaua București-Urziceni :

65. Măineasca. Pe malul stîng al Mostiștei, lîngă grajdurile C.A.P.-ului, se află o așezare din sec. al IV-lea e.n.

66. Imediat la sud de satul Surlari, pe malul drept al Mostiștei, se află o așezare din sec. al IV-lea e.n.

67. Petrăchioaia. În curtea S.M.A.-ului, pe malul drept al Mostiștei, se găsesc materiale arheologice aparținînd culturii Dridu.

68. Între Petrăchioaia și Vinători, pe malul stîng al Mostiștei și pe malul drept al văii afluate se găsește o așezare din sec. IV e.n. suprapusă de o așezare Dridu.

69. La 100 m est de satul Vinători, pe malul stîng al Mostiștei, se găsesc urmele unei așezări Sîntana-Cerneahov suprapusă de una Dridu.

După cum se vede, cercetările arheologice de suprafață întreprinse pe Valea Mostiștei nu au reușit să identifice, pînă în prezent, nici o urmă de locuire care să se dateze în sec. II—III e.n. Este posibilă existența unor așezări de tip Chilia-Militari pe cursul superior al riului, dar materialul arheologic recoltat, foarte fărîmițat de mașinile agricole, nu ne-a îngăduit precizarea lor (în punctul 53).

Din perioada următoare există însă o bogată documentare referitoare la cultura de tip Sîntana-Cerneahov (sec. al IV-lea e.n.). Resturi de locuire aparținînd acestei culturi au fost descoperite în 45 puncte.

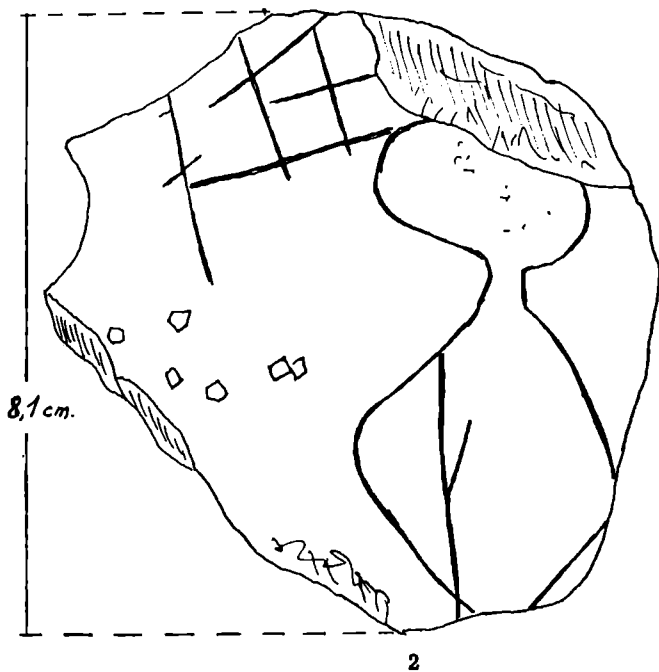
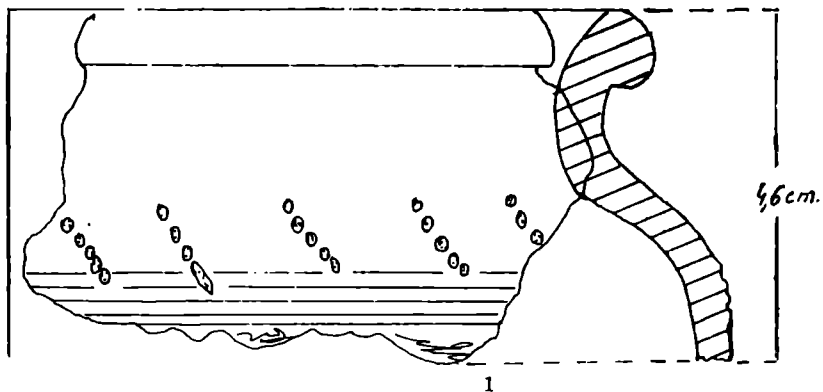
Așezările descoperite, situate de-a lungul malului Mostiștei pe suprafețe între 200 pînă la 500 m lungime și pînă la 100 m lățime, ocupă terase joase, pante domoale, confluența unor văi, mai rar terasa înaltă și destul de frecvent ostroave. Locul pentru așezare a fost ales, credem, în primul rînd pentru a ușura practicarea ocupațiilor purtătorilor acestei culturi : cultivarea plantelor și creșterea animalelor.

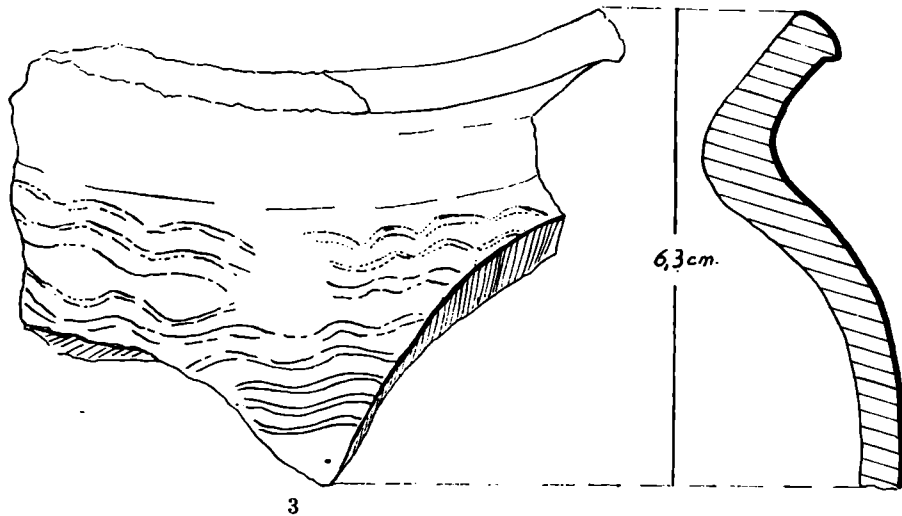
Numeroase fragmente de chirpic scoase de plug, în urma arăturilor, indică existența locuințelor de suprafață. Sondajele efectuate pe teritoriul comunei Mînăstirea, atît în marginea de est cît și în curtea I.A.S.-ului, au dus la descoperirea unor astfel de locuințe, de formă rectangulară (2,70 × 1,70 m) cu o vatră în unul din colțuri (fig. 2).

Materialul arheologic recoltat, marea majoritate constînd din ceramică poate fi clasificat astfel : ceramică lucrată cu mîna și ceramică lucrată la roată.

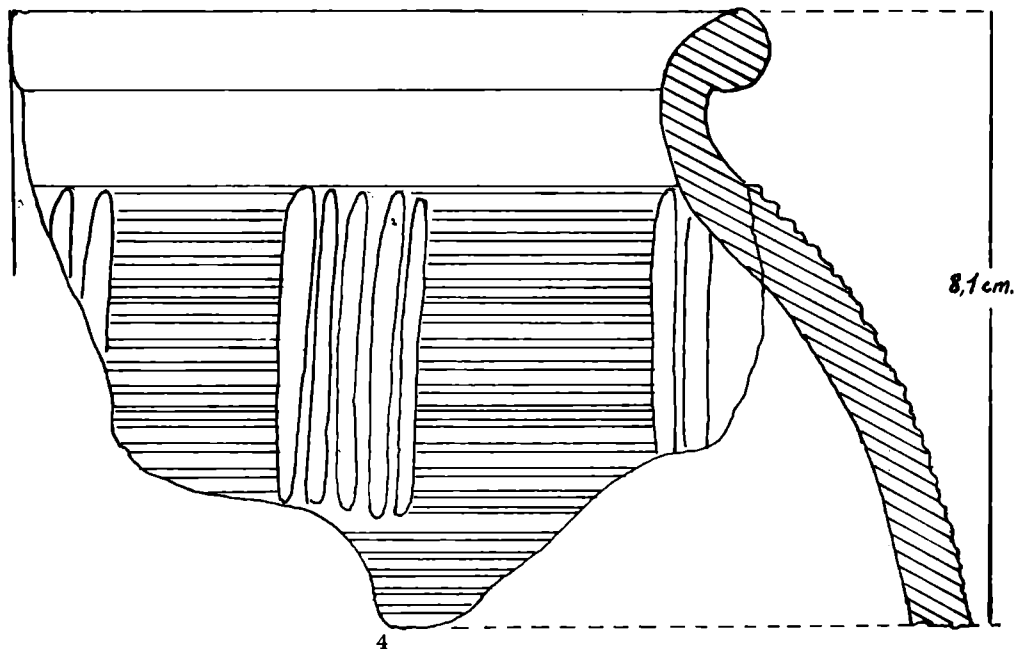
Din categoria ceramicii lucrate cu mîna menționăm o oală borcan, cu silueta sveltă, pîntecul ușor bombat și buza puțin evazată, descoperită în sondajul executat la Mînăstirea (fig. 3/1).

Din categoria ceramicii lucrate la roată deosebim ceramica din pastă zgrunțuroasă, de culoare cenușie sau cărămizie și ceramica fină cenușie rar roșiatică (fig. 5/2).

3

4

Fig. 6 — Ceramică aparținând culturii Dridu : 1. Petrăchioaia (68) ; 2. fragment de chirpic cu decor, Hagiștei (58) ; 3. Mataraua (53) ; 4. Odaia Pisc (70).

Fragmentele ceramice confecționate din pastă zgrunțuroasă provin din oale-borcan, cu pîntecele sferoidal, buza răsfrîntă în afară și cu fundul drept, ornamentate pe umeri sau pîntec cu incizii orizontale. Din această pastă și uneori dintr-o pastă cu mai puține ingrediente în compoziție sînt lucrate vase mari de provizii (dolia), cu buza lățită bilateral, decorate cu decor imprimat sau incizat. Frecvent pe astfel de vase este întilnit decorul format din penzi de linii în val ce alternează cu benzi de linii orizontale trasate cu ajutorul unui pieptene cu mai mulți dinți (fig. 4).

Din pastă fină, bine aleasă, de culoare cenușie, uneori lustruită la exterior, au fost găsite fragmente ceramice ce provin de la străchini, castroane, oale cu fund inelar, uneori ornamentate cu linii lustruite la exterior, orizontale sau în val (fig. 3/2, 3; 5).

Alături de vasele aparținînd acestei culturi, în așezările de tip Sîntana-Cerneahov s-au găsit și fragmente ceramice ce provin de la vase romane (vase și amfore).

Așezările culturii Sîntana-Cerneahov sînt datate în general în sec. al IV-lea e.n., reprezentînd o populație eterogenă formată din daci în curs de romanizare, goți și sarmați. Sfirșitul acestor așezări este pus în legătură cu înfrîngerea goților și invazia hunilor.

Urme de viețuire care să se dateze în secolele imediat următoare în zona cercetată au fost descoperite pînă în prezent puține. Reamintim aici descoperirea fragmentelor de cazan hunic de la Dorobanțu-Boșneagu¹⁸ și vagi urme care ar indica existența unor așezări aparținînd culturii Ipotești-Cîndești-Ciurelu descoperite la Sultana, punctul Ghețarie și la Făurei-Pisc. Neputința noastră de a identifica mai multe așezări din sec. VI—VII o punem pe seama întîmplării și a faptului că terenul, în perioada cercetării, era acoperit în unele locuri de culturi agricole.

Din perioada de cristalizare a formării poporului român, corespunzătoare sec. VIII—IX e.n., au fost descoperite pînă în prezent 48 de așezări (celor enumerate mai sus adăugîndu-li-se cea de la Odaia Pisc, așezare descoperită în timpul sondajelor efectuate în vara anului 1974)¹⁹. Ca și așezările din perioadele anterioare, așezările de acum, ce aparțin culturii Dridu, sînt situate pe terasele joase, pe pante domoale și pe ostroave cuprinzînd suprafețe uneori pînă la 1—2 km lungime și 100—200 m lățime. În 23 puncte așezările de tip Dridu suprapun așezările ce aparțin culturii Sîntana-Cerneahov.

Realegerea ca loc de așezare a unor forme de relief pentru care și purtătorii culturilor anterioare au manifestat preferință este explicabilă prin identitatea ocupațiilor. Purtătorii culturii Dridu au preferat poziții prielnice, care oferea condiții de viață optime pentru practicarea agriculturii, creșterii vitelor și pescuitului.

Din sondajele efectuate la Mînăstirea, unde s-au descoperit mai multe locuințe, precum și din fragmentele de chirpic apărute în urma arăturilor în diverse puncte alături de ceramică Dridu rezultă că locuințele erau de suprafață și aveau o formă rectangulară.

¹⁸ Niță Angelescu, *op. cit.*

¹⁹ Cercetări ulterioare au dus la descoperirea a încă 3 așezări din sec. IV e.n. și 8 din sec. VIII—X e.n. în diferite puncte.

Din materialul arheologic recoltat cu prilejul periegezei efectuate menționăm un topor de fier, cu părțile laterale ale găurii de fixare lățite, descoperit la Vlădiceasca pe un ostrov, topor ce se datează în sec. al X-lea, o seceră din fier la Mînăstirea și un numeros și variat material ceramic.

După compoziția pastei, ceramica recoltată se poate clasifica în următoarele categorii :

a) Ceramica arsă oxidant, de culoare brun-roșcată, care are în compoziția pastei microprundișuri cu bobul mic, ornamentată cu decor incizat format din linii orizontale și în val în diferite combinații, din care sînt făcute oale-borcan de diferite dimensiuni, cu buza mai mult sau mai puțin evazată ; într-o singură așezare, cea situată lângă sistemul de irigație de la Sultana, au fost descoperite fragmente ceramice ornamentate cu roțița, printre care și un fragment de căldare de lut, asigurîndu-se astfel datarea așezării în sec. al XI-lea.

b) Ceramica lucrată din humă alburie, dintr-o pastă fină, bine arsă, avînd uneori în exterior culoarea gălbuie. Frecvent vasele din această categorie sînt ornamentate cu incizii orizontale, uneori fin trasate și dese, dar este întilnit și decorul în val situat sub buza vasului sau pe buza interioară. Această categorie ceramică a fost descoperită în așezările de la Sultana, punctul Ghețarie și Valea Sîrbilor, la 500 m nord de Curătești, Frăsinet, punctul Ostrov și la marginea de sud a satului Ostrov. Ceramica alburie asigură datarea așezărilor menționate în sec. IX—X, cunoscut fiind faptul că în sec. al XI-lea se întilnește foarte rar.

c) Ceramica cenușie-închisă cu decor de linii lustruite verticale sau în rețea este reprezentată prin fragmente de borcane cu corpul bombat, gît cilindric, torți tubulare pe umăr sau fără torți.

Din cauză că materialul arheologic recoltat (ceramica) din multe așezări Dridu este fărâmițat, neconcludent, și probabil unele așezări au avut o evoluție mai îndelungată, nu putem să ne pronunțăm cu toată hotărîrea, deocamdată, pentru încadrarea într-o cronologie mai strînsă a tuturor așezărilor descoperite.

Comparînd desimea localităților existente astăzi pe Valea Mostiștei — 47 — cu cele care au existat în mileniul I, e.n., 45 așezări de tip Sîntana-Cerneahov și 48 de așezări de tip Dridu, constatăm că în mileniul menționat mai sus teritoriul cercetat a fost intens și continuu locuit de populația autohtonă sedentară, care a contribuit la procesul de formare și închegare a poporului român.

Cercetarea efectuată a acoperit o zonă în bună parte încă nestudiată arheologic și a reușit să pună în evidență obiective arheologice, din care unele au și început să fie cercetate sistematic, iar altele vor fi cercetate arheologic în anii viitori, cu prioritate, deoarece configurația geografică a zonei se va modifica cît de curînd prin construirea marelui Sistem de irigație Mostiștea.

SITES PRÉFÉODALES ET DU DEBUT DU FÉODALISME DÉCOUVERTS SUR LA VALLÉE DE LA MOSTIȘTEA

R é s u m é

L'aménagement pour l'irigation du périmètre Mostiștea a imposé des recherches archéologiques de surface sur toute la vallée, à fin d'effectuer ensuite des fouilles archéologique de sauvetage.

Les auteurs présentent les résultats des recherches archéologiques de surface et des sondages effectués par eux, à la suite desquelles on a découvert 45 établissements appartenant à la civilisation Sîntana-Cerneahov (IVe s.n.è.), des indices de vie du VI—VIIe s. et 48 établissements appartenant à la civilisation Dridu. Les établissements découverts sont nonfortifiés, situés en majorité sur les terrasses basses de la rivière : beaucoup d'établissements Dridu sont posés sur ceux du IVe s.

Le grand nombre des établissements découverts proche à celui des villages existant de nos jours (47) et leur grandeur démontrent que, pendant le premier millénaire de n.è., le territoire le long de la vallée de la Mostiștea a été intensivement et continuellement habité par une population autochtone sédentaire, qui a contribué au processus de la formation du peuple roumain.